

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.-
poluletna . . . „ 2.-
četrtna . . . „ 1.-
Posamezna št. „ 0.10

Št. 23.

V Ljubljani, dne 3. maja 1912.

Leto VII.

Boj liberalcem in njih rdečim zaveznikom.

Ljubljana, 29. aprila 1912.

Naši bravci se spominjate še uvodnika v zadnji številki »Naše Moči«. Proti načrtom liberalcev je sklenilo ljubljansko tobačno delavstvo, da danes na občnem zboru svojega Podpornega društva, najstarejše organizacije avstrijskega tobačnega delavstva, najodločnejše protestira. Mislili smo prvotno zborovati na galeriji »Ljudskega doma«, a občnega zbora se je udeležilo toliko zavednih tobačnih delavk in delavcev, da smo bili prisiljeni zborovati v tisti veliki dvorani »Ljudskega doma«, ki je že enkrat pred leti zbrala slovensko krščansko delavstvo, takrat, ko je šlo za to, da se potegnemo za svoje tovariše, ki so bili odpuščeni na dopust.

Protest delavstva proti liberalnim načrtom.

Predsednik tovariš Čatar izvaja: Danes teden je ustanovitelj naše organizacije poslanec dr. Krek govoril o načrtih liberalcev, ki delajo v državnem zboru na to, da naj bi država prepuстила, to se pravi, prodala tobačne tvornice zasebnim bogatašem, opustila sploh tobačni monopol in se zadovoljila, da bi naložila na tobak visok davek, kakor je to izvedeno v Nemčiji, kakor je n. pr. pri nas uveden davek na žganje, sladkor, meso, vino itd.

Mi smo vedno delali na to, da naj država ne le obdrži svoja podjetja in železnice, marveč da naj podpravi rudnike in osobito premogokope. Liberalci pa delajo na to, da naj bi država prepuстила zasebnim bogatašem svoje monopole, najbolj jim pa seveda diši tobak in pa tudi tiste železnice, ki so dobičkanosne.

Delavska obsodba kapitalističnih nakan.

Govornik predlaga sledeči protest:
»Tobačno delavstvo protestira proti kapitalistični nakani, ki se bori proti državnim podjetjem in seveda tudi proti vsakemu podržavljenju. Iz razprav narodnogospodarskega odseka o zakonskem načrtu za podržavljenje premogokopov smo delavci in delavke tobačne tvornice zvedeli, da je neki nemškoliberalni poslanec hvalil razmere na Nemškem glede na proizvodnjo in prodajo tobačnih izdelkov, češ, da so gospodarsko mnogo boljši, nego pri nas.

V takih trditvah se vidi smer kapitalističnega liberalstva, ki bi rado, ko bi moglo, takoj izročilo vsa državna podjetja, seveda med temi tudi tobačne tovarne, zasebnemu kapitalu v ogromno škodo delavcev in konsumentov. Shod izjavlja, da se bodo člani Podpornega društva z vsemi silami borili proti temu, obenem pa delovali na to, da bodo tobačne tovarne in sploh vsa državna podjetja svoje dolžnosti proti delavstvu izvrševala. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Protest delavk proti liberalstvu in socialni demokraciji.

Delavka Terezija Bučar govori tako-le:
Kakor kaže govor liberalca Güntherja, se nam bližajo časi, ko bo bolj kot kdaj potrebno, da smo delavci in delavke res organizirani. Delavstvo mora zato pazno zasledovati vsak korak, ki ga napravijo delavski nasprotniki in njih stranke. Le tako preprečimo škodljive in pogubonosne posledice liberalnih protidelavskih načrtov.

Socialni demokratje ne zaslužijo imena delavske stranke.

Socialni demokratje bi radi zatajili, kar je govoril Günther. To je lepa delavska stranka, ki tako zastopa delavske koristi! Socialna demokracija ne zasluži več imena delavske stranke, ampak imenuje naj se stranka kapitalistov in judov. Tisti, ki so zasledovali poročila o zadnjih državnozbornih volitvah v Nemčiji, tisti, ki zasledujejo poročila o sedanjih dunajskih občinskih volitvah, mi morajo pritrditi! Povsod korakajo socialni demokrati roko v roki z liberalnimi judovskimi milijonarji in svobodomisleci nasproti krščanskim socialcem. Socialna demokracija rabi delavstvo edino le še za to, da dela štafažo njih voditeljem in da jih plačuje.

Naš sklep bodi:

Nasprotno liste proč!

Niti ficka podpore več socialni demokraciji in liberalcem! (Živahno pritrjevanje in ploskanje.) Podpirajo pa se nasprotniki tudi s tem, da

se nasprotni listi kupujejo, čitajo in razširjajo. Ve matere in gospodinje! V prvi vrsti veljaj Vam ta-le poziv: Nasprotno liste iz svoje hiše, pa mlado »Jutro« in še mlajši »Dan«, ali pa rdeča »Zarja« in kakorkoli naj se že imenujejo! (Živahno pritrjevanje in ploskanje.) Zahvaljuje se končno poslancu dr. Kroku, ki je delavstvo obvestil o načrtih, ki jih kujejo proti delavstvu delavski ljubeznjivi prijatelji liberalci. (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Govor dr. Kreka.

Nato govori poslanec dr. Krek. Iz njegovega govora posnemamo:

Tiste besede, ki sem jih danes teden govoril na občnem zboru Avstrijske kršč. tobačne delavske zveze, skupina Ljubljana, so napravile veliko šuma med Vami. Zadnjič sem povedal, da koliko je med vami napredovala misel jasnosti, kako se vse treznejše presoja in kako da je med Vami napredovala zavednost.

Pri občnem zboru Zveze sem čisto jasno povedal, kakšne načelne misli imajo liberalci. Povdarjam pa, da liberalci, kolikor jih je, nekaj časa, in trajal bo ta čas dolgo, niso sposobni, da to, kar bi radi izvedli, tudi izpeljejo. Njih načrte odkrivajo vedna zabavljanja proti železnicam in proti vsem državnim podjetjem. Radi bi državna podjetja pograbili, a te moči liberalci še nimajo.

Ali je nemogoče, da bi država ne opustila svojih podjetij? Gradila je pred leti veliko železnic in jih je imela sama, a prodala jih je potem čisto poceni bogatašem. Liberalci, brezvestni kapitalisti, bi radi videli, da bi država ne imela ne enega kilometra železnic, pač pa da bi jim gospodarili bogataši, država naj bi jih pa bogato podpirala. Kar velja za železnice, velja seveda tudi za ostala državna podjetja.

Take so razmere. Tega načela, da ne imej država nobenega podjetja, liberalci ne opuste, kakor ne more opustiti mačka, da lovi miši in kakor lovski pes ne izpusti sledi, če je zasledil zajca, prej, da ga vlovi. Nemogoče je, da bi brezvesten kapitalizem ne sledil, kje da zasledi kak plen. Ta banda, ki se bogati iz ljudskih žuljev, živi in je vojska proti njej strašno težavna.

Na smrt obsojeni kralj.

(Zgodovinska povest.)

(Dalje.)

»Ker jih iščejo le po mestih in med plemiči, milostljivi gospod.«

»Tvoj sin«, zakliče kralj, »ima več pameti, kolikor bi jo človek v njegovi starosti pričakoval. . . A rad bi tebe, moj gostitelj, videl kot velikega sodnika, ker imaš gotovo lastnosti, ki jih taka služba zahteva.«

»Šalite se, gospod. A če bi mi Božja previdnost izročila tako visoko mesto, bi me nobeni oziri ne ovirali in ne prestrašili izpolniti svoje dolžnosti. Če bi zločin ne mogel preprečiti, bi storil neškodljivega zločinca in naj bi bil tudi knez ali kralj sam.«

»Toda so stvari«, po kratkem molku prekinje tišino kralj, »ki jih ljudstvo smatra za zločine, ker vidi le posledice, ne pa tudi vzrokov političnih odredb, ki jih morajo izvajati tisti, ki vladajo.«

»To priznam«, odgovori Pasqual. »Zato bi pa tudi nikdar ne zahteval, da naj se kralj zagovarja, zakaj da je ukazal zapreti svojo ženo, zakaj da je ukazal usmrtiti velikega mojstra reda sv. Jakoba in zaradi njegove ljubezni s

Padillo. To so predpravice vladarja, ki mora za to odgovarjati le Bogu. Govorim le o zločinih, ki se zgodijo z orožjem v roki; o umorih, ki vsako noč s krvjo škrope ulice v Sevilli, medtem ko kralju prepuščam njegove predpravice.«

»Milostljiva gospoda sta trudna, reče Juanna, ki je nezadovoljno poslušala, kar je govoril njen mož, ker bi bila Juanna rajši spala, kakor pa poslušala njegovo besedičenje.«

»Imaš prav, žena, a če sem vprašan, moram odgovoriti, kaj da mislim.«

»Vsega še gotovo nisi povedal, kar si mislil«, je odgovoril Pedro. »Zagotavljam, da bova današnji razgovor še nadaljevala.«

»Gospod«, odgovori Pasqual, »vi ste se s to obljubo obvezali, da moje ubogo kočjo še obiščete.«

»Svojo obljubo hočem z radostjo držati, če je tvoja postelja tako dobra, kakor je bila tvoja večerja in tvoje vino. Lahko noč!«

»Bog Vas čuvaj in Vašega tovariša.«
Komaj sta bila Pasqual in njegova žena sama, ga je karala, kar ga je mogla.«

»Pasqual, danes si govoril zelo neprevidno. Kdo ti jamči, da kar si govoril, ne izve kralj. Ali ni neodpustljiva neumnost, da o visokih gospodih tako govoriš, kakor si govoril? Kaj tebe skrbi, če se v Sevilli ponoči pobijajo in kradejo.

Skrbi za svoje krave in za svoje polje, ne pa za stvari, ki jih ne umevaš!«

»A žena«, je rekel ubogi Pasqual, ko je prišel do besede, »ali nisem resnice govoril?«

»Resnico, seveda! . . . Neprevidno si postopal, ker nisi krotil svojega jezika, Resnico si povedal človeku, ki je mogočnejši, kakor si ti, in to je tvoja napaka. Ti sodiš, da zadošča pravično postopati, plačevati svoje dolge, hoditi k maši, odkriti se vsakemu in da smeš vse povedati, kar misliš. Motiš se! Bog daj, da se še ne boš kesal.«

»Kar mi naloži Bog, bom nosil,« je rekel Pasqual in poljubil ženo.

Kakor vsi močni značaji, je bil zelo krotak. Ker je znal, da bi se z ženo zaman prepiral, se je pristrčno poslovil od nje in šel spat. Dobra Juanna je pa še sama s seboj godrnjala in se nanj jezila, ko je pospravljala. A ker jo njen sin Manuel ni poslušal, marveč se ji je smejal, je kmalu šla tudi ona počivat. Manuel se je vsedel za mizo, jedel, kar je ostalo in pil le vodo. Nato je na tla pred sobo, kjer sta spala ptujca, pogrnil medvedovo kožo, se vlegel na njo in zaspal.

Drugo jutro sta se gosta poslovila. Kralj je, seveda še vedno nepoznan, Pasquala zagotovil, da bo kmalu čul o njem. (Dalje prih.)

Ko smo se posvetovali v narodnogospodarskem odseku o rudokopih, je neki liberallec rekel: »Tam se da kaj zaslužiti« in je govoril o tem, kar sem zadnjič že govoril in hotel s tem povedati, da imamo celo vrsto liberalnih poslancev, ki se bore za to, da bi država opustila svoja podjetja.

Takih, ki so za to, da se opusti monopol na sol, je pa več. Kaj bi sledilo, če bi se monopol na sol opustil? Koliko teh solnih jam bi opustili in bi delavci ostali na cesti brez kruha, če bi se monopol na sol opustil!

Kdor me je zadnjič hotel razumeti, me je razumel. Hribovec mora paziti na gori na vsak kamen, če hoče, da ne ponesreči. Najmanjši kamenček lahko na gori izproži snežen plaz. Zato moramo paziti, kaj da mislijo delavski nasprotniki.

Če bo ljudstvo skupaj držalo, je gotovo, da liberalci svojih sebičnih naklepov ne bodo izvedli. Mi zastopamo stališče: Vse kar ljudstvo potrebuje, se mora proizvajati in razpečavati pod najstrožjim nadzorstvom države. Socialni demokratje pa pravijo, vse naj se podržavi, na drugi strani pa sami volijo tiste liberalce, ki državi niti državnih podjetij ne privoščijo. Ali ne delajo socialni demokrati, kadar volijo liberalca, ravno tako, kakor da bi postavil kozla za vrtnarja?

S tistimi, ki mi na besedo ne verjamejo, se jaz ne razgovarjam. Toda to, da hočejo ti ljudje več vedeti, kakor jaz, ki sem odgovarjal Güntherju, je preneumno. Verjetno je, da o tisti seji narodnogospodarskega odseka, v kateri je govoril Günther, »Arbeiter-Zeitung« ni poročala. Socialni demokrat, če govori v odseku pet minut, ima potem »Arbeiter-Zeitung« objavljene cele plahte, govorov drugih poslancev ne objavlja. Naši slovenski liberalci nimajo v tem odseku nobenega zastopnika. Take so te reči. Güntherju je odgovarjal le dr. Krek. To stoji pribito.

Ko je severnočeški poslanec govoril in hvallil, kako da je glede na tobak v Nemčiji vse boljše, sem takoj izprevidel, kam da pes taco moli in mu zato tudi odgovarjal. Minuli teden sem zopet govoril o tem vprašanju.

Prijatelj! Mene je ta razgovor v odseku veliko naučil! Dobil sem nauk, da se moramo skrbno varovati tistega večnega zabavljanja proti državnim podjetjem. To zabavljanje je voda na mlin tistim, ki bi se radi polastili državnih podjetij. Zato si bom tudi jaz vsako zabavljanje dobro ogledal. Zabavljanje proti državnim podjetjem je že tako daleč prišlo, da so celo krščanski socialci po tem zabavljanju okuženi. To zabavljanje ni nikaka šala in tudi ne odgovarja resnici, ker zasebni kapital veliko manj skrbi za delavstvo, kakor država. Zasedujte to reč, a prosim, da delajte previdno. Taka misel deluje kakor kuga med ljudmi. To je liberalna misel. Širijo jo, da bi ložje v kalnem ribarili. Tisti pa, ki misli, da se to zgodi že jutri, naj se gre solit, tisti pa, kdor misli, da bi to mogoče ne bilo, je pa še večja šema. Nevarnost je tukaj, zasebni kapital preži, da bi pograbil državna podjetja. Liberalna misel nasprotuje, da bi imela država svoja podjetja, imeti bi jih smeli po liberalnih načelih le zasebni bogataši. Mi moramo vedeti, da je imela včasih država sama vse rudnike. In danes? Le še nekaj malega!

Delavec potrebuje veliko izobrazbe, da se ne bo dal razburiti. Izobrazba se pa ne dobi v auskoku, se ne dobi samo, da je kdo hud, delavec se izobrazbi le, če se udeležuje shodov, bere časopise, poučne knjige. Prav je, da društva lepo uspevajo, a člani se morajo tudi izobraževati. Socialni kurzi so delavstvu jako potrebni.

Potrebno je, da čita delavstvo časopise, potrebno je, da delavstvo razumeva razloček med vprašanjem: ali imej podjetja država ali zasebni kapital.

Liberalstva se moramo varovati, ker liberalstvo otvarja nas vse. Zelo težko mi je bilo že večkrat srce zaradi starostnega zavarovanja. Odpor proti starostnemu zavarovanju je samo zato tak, ker živimo v liberalnem duhu. Nezapljivost, to je liberalen duh. Iztrebiti moramo iz naših ljudi liberalen duh, da bodo zopet eden drugemu zaupali.

Mislím, da ste me razumeli. Nevarnosti, da bi država podjetja prepustila zasebnikom, zdaj ni, a pot je odprta, moč kapitala raste, socialna demokracija je pa tako neumna, na gre za kapitaliste po kostanj v žrjavico.

Po burno odobranem dr. Krekovem govoru je bila sprejeta uvodoma navedena protestna resolucija.

Beli nagelj zmagal!

Ko so združeni judovski bogataši-liberalci in njihovi ponižni kužki soc. demokrati lani meseca junija pri državnozbornskih volitvah porazili dunajske krščanske socialce, je ves Izrael,

tisti, ki delavce zatira in ki jih v soc. demokratskem taboru vodi za nos, naravnost blaznil radosti. Milijonar, tovarnar in ubogi zapeljani soc. demokratski delavec sta bratsko nastopila skupno proti krščanskim socialcem. In svet je mislil, na Dunaju ne bo več zmagala krščansko socialna stranka. Jud je že v svojih časopisih napovedoval, češ da bo vzel krščanskim socialcem rotovž. Soc. demokratski voditelji so pa podpihivali in hujskali delavstvo, kar so mogli. Pravo vstajo so lani povzročili rdečkarji na Dunaju. Celó v ljudski zbornici so pokali strelji, ki jih je po tej gonji nahujskani mladi Dalmatince izstrelil. Mazači judovskih dunajskih časopisov so bluvali ogenj in žveplo na krščanske socialce. Kar je bljuval jud v svojih listih, namenjenih milijonarjem, to je prežvekal drugi jud v rdečih časopisih. Za liberalnimi in soc. demokratskimi dunajskimi judi so seveda ponižno pobirali tudi stopinjce tisti neobrezani liberalni in soc. demokratski ljudje, ki pri nas maše liberalne in soc. demokratske časopise. A dunajskim judovskim liberalcem in soc. demokratom, zvezanim v divjem zakonu proti kršč. socialcem, ni čisto nič pomagalo, ker je hotel Etbin Kristan s svojo »Zarjo« premagati dunajske krščanske socialce. Judovski liberalci in socialni demokratje so bili pri občinskih volitvah tako tepeni, da teh bunk ne bodo najbrže nikdar več preboleli. V sredo, ko to pišemo, je bila bitka na Dunaju razven v I. razredu, kjer pa gre zgolj za pet občinskih svetnikov, že odločena. Izgubili so jo judovski liberalci in njihovi ponižni psički judovski soc. demokrati. Pred letošnjimi dunajskimi občinskimi volitvami je štel dunajski občinski svet 138 krščansko socialnih občinskih svetnikov, danes jih je pa že izvoljenih 125. Vse laži judom niso pomagale. Dunaj je ostal krščansko socialna. Tisti, ki so mislili, da z Luegerjem pade krščansko socialna stranka, so se kruto varali. Mislili so, da so lani položili krščansko socialno misel v grob, a zmagovito je krščansko socialna misel vstala iz groba. Ljudje umiramo, padamo, ideje, misli pa ostanejo. Veselo obvestilo, da je krščansko socialna misel na Dunaju zopet zmagala, mora vžgati novega ognja slovenskim krščanskim socialcem, h katerim smo se vedno ponosno prištevali. Živela stranka belega nageljna.

Nočemo pretiravati, ampak gotovo je res, da je na tisoče priznanj, ki smo jih dosedaj prejeli od bogatih in revnih, starih in mladih v ozir na **Fellerjev fluid** z. v. z. »Elsaffluid«. Dr. Jožef Estmeister, zdravnik v Wildenau, Aspach, Insko okrožje, Tirolsko, piše n. pr., da služi **Fellerjev fluid** izvrstno zoper najrazličnejše bolezni, ki so dandanes na dnevnem redu. Neki drugi zdravnik, dr. med. Kittel, Praga, Kr. vinogradi, piše, da že leta in leta uporablja **Fellerjev fluid** z izvrstnim uspehom. To ni le reklama! Popolnoma resnično je, da vpliva to sredstvo prav blagodejno na različne bolečine. 12 steklenic na poizkušnjo se dobi za 5 K franko pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, 264 (Hrvatsko).

Tobačno delavstvo.

V ponedeljek, dne 29. aprila leta 1912, je imelo naše Podporno društvo svoj reden občen zbor. Naše Podporno društvo je imelo že veliko sijajnih zborovanj, a občen zbor ni bil še nobeden tako močno obiskan, kakor današnji. Delavstvo je prihitelo na občen zbor, da protestira proti liberalstvu in čuje poročilo o delovanju Podpornega društva. Vodil je shod predsednik Alojzij Čatar. Na uvodnem mestu čitate govore predsednika Čatarja, delavke Terezije Bučar in poslanca dr. Kreka glede na liberalne naklepe proti delavstvu po državnih podjetjih. Ko se je protestna razprava končala, je pričel zbor reševati ostali dnevni red.

Poročilo tajništva.

Poroča tajnica Marija Andlovic. Po zadnjem občnem zboru, dne 5. aprila 1911, je poslovalo naše društvo takole: Sej je imel odbor 18, in sicer 5./IV., 9./V., 22./V., 26./V., 6./VI., 19./VI., 5./VII., 17./VII., 28./VII., 6./IX., 12./XI., 7./XII., 29./XII. leta 1911., 8./I., 23./I., 5./IV., 16./IV. in 23./IV. leta 1912. Sklepalo se je v 44 slučajih. Glede na društvena zborovanja mi je poročati, da je dne 11. julija protestiralo naše društvo na shodu v Ljudskem domu (Poročal poslanec dr. Krek.) proti načrtom zastopnikov industrije glede na delav. starostno zavarovanje, dne 3. januarja 1912, je pa poročal poslanec Gostinčar o razmerah tobačnega delavstva. Hvala lepa obema gospodoma poslancema. Nadalje smo priredili lepo uspešno romanje na Sv. Višarje dne 5. in 6. avgusta. Romarje, 600 oseb je vodil prečastiti g. P. Teodor Tavčar, zakar mu izrekamo pristržno zahvalo. Naša predpustna veselica je bila prav dobro obiskana. Zupnih sestankov smo priredili več, pri katerih smo se razgovarjali o delavskih zadevah. Izmed važnejših akcij delavstvu v korist, smo letos

izročili pristojnim oblastem spomenico, ljudski zbornici pa peticijo, da naj pospeši uvrstitev ljubljanske tobačne tvornice v II. krajevni razred, 12. krajno stopnjo. Naglašam da bodi prej ko slej naša glavna zahteva: v II. krajni razred ter v 12. krajno stopnjo ljubljansko tobačno tvornico!

Predlagam še tole zahvalo:

Slavnemu vodstvu Slovensko-hrvaškega kluba na Dunaju.

Občni zbor Podpornega društva se zahvaljuje za dosedanji nastop poslancev slavnega kluba za koristi ljubljanskega krščansko socialnega tobačnega delavstva in prosi, da naj slavni klub še nadalje nastopa za koristi ljubljanskega tobačnega delavstva. Glavna zahteva našega delavstva je zdaj, da se izvede lanski sklep ljudske zbornice, po katerem naj bi ljubljanska tobačna tvornica uvrstila v II. krajni razred, 12. krajno stopnjo. Prosim slavni klub, naj tozadevno ne miruje prej, dokler vlada, odnosno finančno ministrstvo ne izvede tega sklepa. Ob tej priliki se tudi imenoma zahvalimo državnim poslancem gg. Jožefu Gostinčarju, dr. Antonu Korošču in dr. Janezu Kreku, ki so v minulemu letu tako v postavodajalni zbornici kakor tudi na shodih naše organizacije nastopali za naše pravice in koristi.

Končno priporočam tele tvrdke, ki so ob naši predpustni veselici izkazale dejansko svojo naklonjenost našemu društvu:

Česnik Janko. — I. C. Mayer. — Souvan. — Kostevc Ivan. — Petkosig Jožef. — Hirschmann. — Miklauc Rudolf. — Bernatovič. — Mejač. — Žibert. — Lukič. — Naggy. — Kenda. — Čuden. — Krapež Milko. — Černe Ludovik. — Bohinc. — Leustig. — Čižmar. — Fran Petrič, zastopnik puntigamskega piva. — Reich. — Marčan. — Lovše. — Novak Anton. Zajc Franc, Zg. Šiška. — Plankar Josip. — Egger.

Prosim blagovolite moje poročilo vzeti na znanje. (Se zgodi.)

Blagajniško poročilo.

Po poročilu tajnice odobri zbor poročilo glavnega blagajnika tov. Jos. Ogriča, blagajniško poročilo za leto 1912. Absolutorij sta predlagala tov. Golobič in Ana Češnovar. Poročilo blagajništva objavimo v bodoči številki.

Izprememba pravil.

Tajnica Andlovic predlaga izpremembo pravil, kar se po pojasnilu urednika »Naše Močie« soglasno sprejme. Izpremembe pravil bodo omogočile našemu Podpornemu Društvu širši delokrog, natančnejše bomo zato o tej točki poročali, ko oblast izpremembo pravil odobri.

Volitev odbora in nadzorstva.

Odbor se je volil in po občnem zboru sestavil takole: predsednik: Alojzij Čatar; podpredsednica Ivanka Kosec; podpredsednik Anton Novak, tajnica Marija Andlovic, nje namestnica Ivanka Simončič; glavni blagajnik Jožef Ogrič; blagajnica ženskega oddelka Karolina Rotter; blagajnik moškega oddelka Valentin Sever. Ostali odborniki in odbornice so: Matija Belc, Nežika Fabjan, Ivanka Prek, Marija Rojc, Ivan Vrhovec, Franc Vidmar, Ivanka Vodnik, Ivan Založnik. V nadzorstvo je občni zbor odposlal: delavca Matija Golobič in Martin Zlemberger in delavki Franjo Potokar in Marijo Škrjanc.

POSLANEC DR. KREK O NALOGAH PODPORNEGA DRUŠTVA.

Podporno društvo je bilo tisto društvo, ki je pričelo prvo v Avstriji sekati led na strokovnem ledenem polju tobačnega delavstva. Sekati ga je pričelo na takrat edino zdravi podlagi, da morajo biti glede na strokovna vprašanja vsi delavci edini. Razdora med delavstvom nismo pričeli mi, ampak prišel je z druge strani. Podporno društvo je imelo začetkoma predsednike soc. demokrate. Soc. demokrat je bil takrat tako pameten, da je hodil tudi na Božja pota z nami. Vsak je nekoliko odnehal in šlo je ne delavstvu v škodo. Potem so pa z Dunaja pričeli vrtati in soc. demokrati so šli proč pa se zase združili. Podporno društvo je pa ostalo. Soc. demokrati morajo zdaj prispevati za stranko in so strankarska organizacija.

Naše Podporno društvo ni strankarsko. Mi smo ostali stari in naše Podporno društvo nima nič s stranko opraviti. Ne mi, soc. demokrati so se ločili od nas in razrušili tako delavsko slogo. Če bi hoteli postati soc. demokrati pametni, bi bila delavska moč večja. Mi smo pričeli z društvom za vse tobačno delavstvo, ne za stranko. Tam so se pa začeli družiti v strankarsko strokovno soc. demokratsko zvezo. Umevno je, da ko so se soc. demokratje ločili, so ostali Podporne društvu zvesti naši strankarji.

Druga stvar, ki jo hočem omeniti, je vesela. Pri zadnjih dunajskih občinskih volitvah so du-

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo. Vaše spanje postane zdravo. Vaša dobropočitnost se zopet vrne, ako uporabljate pristni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Dvanajstorka za poskušnjo 5 K franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 264 (Hrvatsko).

najski kršč. socialci nekaj lepega naredili. Predsednika Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze, ki je močna tudi v Ljubljani, tovariša Frančiška Ullreicha, je krščansko socialna stranka kandidirala v Ottakringu. Delavski tajnik je bil kandidat v III. razredu, tam, kjer je bilo več upanja, da zmaga, kakor v IV. razredu. Ullreich je z nezadovoljstvom propadel, propadel pa le vsled trme nekaterih krščanskih socialcev, ki so ostali doma.

Iz tega sledi, da je treba delavcem tudi stika z drugimi stanovi, da potrebujejo politične zveze. Podporno društvo ni strankarsko. Potrebno je pa, da je zvezano s politiki stranke. Na Dunaju nekateri branjevci v svoji trmi niso volili delavskega tajnika. Pri nas je pa politična zavednost večja. Mi smo naše ljudi pri nas tako daleč spravili, da so bogati notranjski kmetje, med katerimi je tudi takih, ki lahko vprašajo, koliko da stane Ljubljana, volili delavca Gostinčarja v državni zbor.

Naprej pred Dunajčani so naši ljudje glede na pojmovanje, spoštovanje in važnost delavske organizacije. Ta duh se je pri nas srečno povspel. Koliko se imajo danes zahvaliti vsi avstrijski tobačni delavci notranjskim kmetom, ker je njih poslanec prvi glede na tobačen monopol v Avstriji. Ko sem bil zadnjič na Dunaju na shodu Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze, sem govoril s Poljakom, s Čehom, z Italijanom in Nemcem. Vsak je poznal Gostinčarja. Vsi tisti, za katere se je potegoval Gostinčar, naj se zahvalijo idrijskim kmetom, ki so ga odposlali v državni zbor. Ta slika nam kaže, da en sam stan ničesar sam kot tak ne more doseči in da je navezan tudi na druge stanove. Po tej poti hodimo do zmage. Soc. demokrati ne hodijo po tej poti. Oni kriče, mi smo vse, drugi pa nič. Dasi Vaše društvo ni zvezano s stranko, pa obstaja med njim in stranko velika duševna zveza.

Glave pokonci!

Glavno je, da vsak sodeluje pri društvu. Vaše oči ne smejo gledati le tvornice, marveč segati mora Vaš pogled dle! Vsi tisti, ki bolje gledate, glejte, da boste zmivali drugim oči, da ostane tobačno delavstvo zdravo, sveže in pametno. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Predsednik Čatar nato zaključil sijajno obiskani občni zbor.

Po občnem zboru Podpornega društva je imela svoje letno zborovanje skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze tobačna tvornica. Zbor je vodil predsednik skupine Čatar, poročili blagajnice Ivanke Kosec in tajnice Marije Rojc sta se vzeli na znanje, se izvolil odbor, nakar je predsednik Čatar zaključil občni zbor.

× × ×

Redni občni zbori naših organizacij delavstva ljubljanske tobačne tvornice so končani. Pokazalo se je, kako živo da se zanima delavstvo za svoja strokovna društva, ki so ga tako gmotno, kakor tudi dušno in družabno visoko dvignila. Naše letošnje delo bodi posvečeno izpopolnitvi naše strokovne organizacije. Tobačni delavci! Tobačne delavke! Pred vsem bodi naše geslo: Kdor ni član Podpornega društva in Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze, ta ni naš. Vsi za enega, eden za vse delujmo, da se število članov in članic naših strokovnih organizacij pomnoži. Delu čast!

Železničar.

Železničarji pozor! Priporočamo osobito državnim železničarjem, da čitajo pazljivo današnji uvodnik, ker gre tudi za njih koristi in da o tej zadevi tudi po svojih shodih razpravljajo.

Vsem zunanjim članom Prometne zveze včlanjenim pri skupini Ljubljana, se naznanja, naj se vse denarne pošiljatve naslovijo na blagajnika tovariša Martin Novak, Dovozna cesta št. 2 v Ljubljani; vsa pisma tikajóče se organizacije pa na tovariša Alojzija Wisiak, Resljeva cesta 27, Ljubljana.

Pozor. Redni mesečni sestanek skupine Ljubljana za mesec majnik se vrši zvečer, v soboto dne 11. t. m. ob 8. uri v Rokodelskem domu. Opozorjamo zlasti člane južnoželezničarje, da ne bodo zopet z njihovo odsotnostjo pokazali kako malo jim je mar za boljšo bodočnost, katere doseči je sedaj brez dobre organizacije in zavednih članov nemogoče. Odbor ni vsega mogoč, da bi videl in znal vse težnje posameznikov, pridi torej vsak sam vsaj na sestanek, ter povedj odločno in jasno, kar ti je na srcu. Ako ho mogoče preskrbi odbor kakega poročevalca.

Za odpravo 24urne službe na južnem kolo-dvoru v Ljubljani je vložila skupina Prometne zveze potom centrale na Dunaju prošnjo pri prometnem ravnateljstvu. Gospod ravnatelj Nessler je obljubil, da se bo na zahteve kolikor mogoče oziral in priznal, da je popolnoma opravičena. Le čudno se nam zdi, da delavstvo in uslužbenci sploh še vedno nočejo sprevideti, kje se zanje res kaj dela in še vedno slepo drviijo za tisto rdečo gardo, ki okoli vsakega prvega iznajde kako novo vabo, da z njo navdušuje svoje revne sodruga k »skupdržanju«. Pravi namen takih burk so le svitle kronice, katerih seveda obersociji pri vladajoči draginji vedno več rabi-jo. Da ni treba obljub spolnovati, za to pa so druge organizacije tu, da delajo in da se vedno laliko na nje zgovarja. In če se še prav rovtarsko zavpije nad takim »misliti nezmožnimi« so drugi, to drži; pr moj ver'!

Članom Prometne zveze bohinjske proge se naznanja, da je shod krščansko mislečih železničarjev, ki bi imel biti dne 5. maja v Podbrdu preložen na negotovi čas, ker je g. državni poslanec Josip Gostinčar zadržan. Shod se vrši eno prihodnjih nedelj, kdaj poroča »Naša Moč«.

Ali smo delavci res brez vseh pravic?

V novembru so se vršile v Tržiču po novem volilnem redu volitve za trško občino. Ker je Tržič eden izmed najvažnejših obrtnih krajev na Kranjskem, kjer je blizu dve tisoč delavcev in delavk, zato je S. L. S. kandidirala v tretjem razredu tudi delavce in sicer predilniškega mojstra Schweigerja, ki je obenem tudi posestnik in načelnik Jugoslovanske strokovne skupine in kovača Vidica in delovodjo v Rihard Mallyjevi strojarni Dečmana. Vsi trije so bili izvoljeni z ogromnimi večinami nad rdečkarji. Schweiger je dobil 401 glas, Vidic 375, Dečman 273. Prva dva so volili tudi Nemci. Ker so Slovenci zmagali v vseh treh razredih, so vložili Nemci proti volitvam rekurz. Celih pet mesecev je vlada premišljevala, kako bi svojim ljubljencem pomagala. In prišla je do cilja. Razveljavila je prvi razred in izbacnila iz tretjega dva zastopnika delavcev Vidica in Dečmana, ker slučajno nista posestnika. Poklicala je mesto teh dveh v odbor zdravnik dr. Havlino in rdečkarkega gostilničarja Kavčiča. Vlada je razveljavila delavske mandate zato, ker sta po mnenju slavno-iste Vidic in Dečman smatrali kot posla oziroma dninarja, kar pa ne odgovarja resnici. Vidic je že dolgo vrsto let kovač v kovačnici g. Globočnika. Služba se mu more odpovedati nad 1 leto; Dečman je istotako dolgo vrsto let delovodja v strojarni A. Mally. Njiju službi sta vse kaj drugega nego poselski oziroma dninarski. Somišljeniki S. L. S. se bodo pritožili na upravno sodišče. Dolžnost deželnih poslancev pa je \$ 10 tako jasno povedati, da ne bo mogla vlada blizu. Ako obvelja to razveljavljenje potem sploh delavec ne bo mogel biti voljen v občinski odbor. Tega namena pa S. L. S. ni imela, saj je ravno zato napravila nov volilni red, da so tudi delavskim slojem odprta vrata v občinske zastope. Tržiško delavstvo je ogorčeno nad tem

sklepom vlade, ki je dvema zaslužnima možema odvzela pravico zastopati delavce v občini, le nekateri rdečkarji se tega vesele. To pa ni čudno, saj so ti ljudje podrepniki vsakega kapitalista. Najbolj se veseli razveljavljenja nek propali rdeči kandidat Snój po imenu. Kandidirala ga je zadnjič tovarniška stranka, ker se je rotil, da ni soc. demokrat. Sedaj pač ne bo mogel več tega tajiti, ker je stopil celo v organizacijo Zajemnosti. Sicer pa tudi njegovo neprestano zabavljanje čez »farje« in krščansko socialno delavstvo priča, da je imenovani Snój ali mladi Manžula pristen soc. demokrat. Tega moža si bomo o priliki še natančneje ogledali ter mu potegnili njegovo krinko z obraza. Mi delavci pa pravimo: Ljubši nam je odkrit soc. demokrat nego šviga švaga čez dva praga.

Največje slanje. Največje slanje življenja je brez dvoma dobro zdravje. Zdrav organizem, čilo telesno stanje in veselje do življenja so dragoceni zakladi, ki jih je treba varovati za vsako ceno. Nič ne pospešuje ta veliki namen bolj kakor Nutrigen, to idealno pripravljeno krepilno sredstvo, ki oživlja kri, kosti, živčevje in odpornost. Tudi zdrav človek potrebuje Nutrigen, bolnik se pa naravnost pregreši, ako ne poskusi z Nutrigen-om oživiti svojo upadajočo energijo in ginevajoče veselje do življenja. Podjetje Nutrigen, Budapešta, Elisabethring 16, odd. 188, pošlje na željo vsakemu zastonj poskušnjo in navodilno knjigo o Nutrigen-u.

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč za Vaše glasilo „Našo moč“. Cim več naročnikov, tem večji vpliv bo imelo Vaše glasilo.

Splošna priljubljenost

preizkušenega : Franckovega : kavinega pridatka * pripisati je njegovi nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

* s kavinim mlinčkom

Usaka bolezen se ne ozdravi

z zdravili. So bolezniki, ki so nastale vsled pomanjkljivega prehranjevanja, zato je enako važno za zdrave in bolne, da najbolj pazijo na pravilno prehranjevanje.

Kateri so pravi principi življenje in zdravje dajajočega prehranjevanja, vedo žal samo nekateri, zato se zgodi, da mnogo ljudi pred časom zgubi svojo moč in odpornost.

Svetovnoznan redilno sredstvo Nutrigen (zakonito zavarovano), ki se zaradi svoje sestave po pravici imenuje kralj redilnih sredstev, je po znanstvenih principih pripravljeno, kar svedoči potrjene kemične analize. Spoznajte izredne prednosti tega redilnega sredstva.

Nutrigen dobi vsakdo zastonj.

Zahtevajte, sklicevajte se na ta list, škatljico Nutrigena

zastonj in poštnine prosto

ter zahtevajte tudi knjigo z navodilom, v kateri so popisana glavna pravila pravilnega prehranjevanja.

Dosedaj se je porabilo v Avstro-Ogrski 250.000 škatljic, kar dokazuje brez dvoma nedosežno dobroto in veliko priljubljenost tega redilnega sredstva.

Podjetje Nutrigen, Budapešta, Elisabethring 16, odd. 188.

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

**Denarni promet
l. 1910. čez 87 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 608.996.84. ■**

**Ljudska
posojilnica**

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 6

prtiličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo

prejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. ter jih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,

tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, drž. in dež. posl. predsednik; **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpred.; **Anton Belec**, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. Lj.; **Dr. Josip Dermastia**; **Anton Kobi**, pos. in trg., Breg pri Borovni; **Karol Kauschegg**, velepos. v Ljubljani; **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani; **Ivan Kregar**, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani; **Fran Leskovic**, hišni posest. in blag. „Ljudske posojil.“; **Ivan Pollak ml.**, tov.; **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani; **Gregor Šlibar**, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Kakovostno Pojasnila daje se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami

Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.

Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavio,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,
bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana

cvetlični salon p. Trančo 2, vrtarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetljic.

Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjav: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET

urar in draguljar, Ljubljana

Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike
domačega izdelka**

najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

Josip V. dmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred Škofijo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

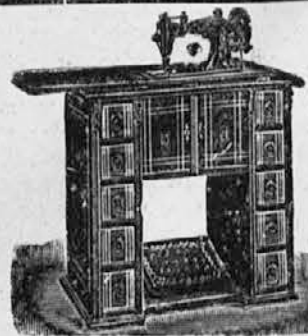
Iv. Buggenig, sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.

Priporočata svojo veliko sodov. Prevezata tudi vsa v
zalogo vsakovrstnih sodov. njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.

A. Lukič
Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.
Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ogujvanju otrok in proti potenju nog,
skatljica 50 v.
Ribe olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Sladin“ za otroke skatlja 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo
steklenica 20 v.
Tropočev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v, in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporočata svojo ::

veliko zalogo čevljev
:: domačega izdelka ::

**Agitirajte za naše časopise, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izberi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštna in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

**Havre
New-York**

francoska prekomorska družba

Veljavne vožnje liste (Sifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARDA**

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetijske posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

**Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veselih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“**

TEOD. KORN

pokrivalce streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Priporočata se za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in luženskim skriljem z asbest-ce-
mentnim skriljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.